

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๖/๒๕๖๖

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า การดำเนินคดีอาญาล่าช้า

ผู้ร้อง ปกปิดชื่อ

ผู้ถูกร้อง อธิบดีอัยการภาค ๑

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๓๘/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ กล่าวอ้างว่า [REDACTED] ผู้ร้องถูกข้าราชการอัยการ ล่วงละเมิดทางเพศ เหตุเกิดในพื้นที่ [REDACTED] จังหวัดปทุมธานี โดยผู้ร้องได้ร้องทุกข์ ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ให้ดำเนินคดีกับข้าราชการอัยการรายดังกล่าว ต่อมาพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ได้สรุปสำนวนการสอบสวนมีความเห็น ควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาเสนอต่อพนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี และพนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี ได้มีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาเสนอไปยังผู้ถูกร้องเพื่อพิจารณา ผู้ร้องเห็นว่า ระยะเวลาได้ล่วงเลยมาเป็น เวลานานแล้ว แต่การพิจารณาสั่งคดีของผู้ถูกร้องยังไม่มีความคืบหน้าแต่อย่างใด จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ตามผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการ ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบ โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

/๓.๑ สำเนา...

๓.๑ สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี

ถึงอธิบดีอัยการภาค ๑

๓.๒ หนังสือสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี

ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๓ หนังสือสำนักงานอัยการภาค ๑

ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๔ สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการภาค ๑

ถึงผู้ร้อง

๓.๕ รายงานการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริง คำร้องที่ ๓๘/๒๕๖๕ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า การดำเนินคดีอาญาล่าช้า ณ ห้องประชุม ๖๐๕ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๖ รายงานการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริง คำร้องที่ ๓๘/๒๕๖๕ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า การดำเนินคดีอาญาล่าช้า ณ ห้องประชุม ๖๐๕ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๗ หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด

ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๘ หนังสือของผู้ร้อง

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ถึงเลขาธิการคณะกรรมการ

๔. รัฐธรรมนูญ พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔.๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๔.๓ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔.๔ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓

๕. ข้อเท็จจริงที่รับฟังได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า

๕.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

๑) ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า เวลาประมาณ นาฬิกา

ผู้ร้องถูกข้าราชการอัยการรายหนึ่งล่วงละเมิดทางเพศ เหตุเกิดพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี หลังจากนั้นผู้ร้องได้ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจ

/ซึ่งพนักงาน...

พนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข้อไว้ ปราบกฏตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีของสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] จากนั้นพนักงานสอบสวนได้ออกใบนำส่งผู้ร้องให้แพทย์ตรวจชันสูตร โดยให้ผู้ร้องเดินทางไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาล [REDACTED] จังหวัดนนทบุรี เมื่อผู้ร้องเดินทางไปถึงพบว่า โรงพยาบาลดังกล่าวไม่มีการตรวจทางนิติเวช ผู้ร้องจึงติดต่อกลับไปยังพนักงานสอบสวน ได้รับแจ้งว่าให้เดินทางไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาล [REDACTED] จังหวัดปทุมธานี ผู้ร้องได้รับการตรวจร่างกายในเวลา ๑๘.๓๔ นาฬิกา

๒) พนักงานสอบสวนได้เรียกผู้ร้องให้การเพิ่มเติม ๓ ครั้ง ดังนี้

(๑) วันที่ [REDACTED] ผู้ร้องให้การต่อ [REDACTED] [REDACTED] หัวหน้างานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ปราบกฏตามรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานของสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] เวลา [REDACTED] นาฬิกา

(๒) วันที่ [REDACTED] ผู้ร้องให้การเพิ่มเติมต่อ [REDACTED] [REDACTED] ปราบกฏตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีของสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] เวลา [REDACTED] นาฬิกา

(๓) วันที่ [REDACTED] ให้การเพิ่มเติมต่อ [REDACTED] [REDACTED] ปราบกฏตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีของสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] เวลา [REDACTED] นาฬิกา

๓) ผู้ร้องได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานเพื่อขอความเป็นธรรม ขอให้เร่งรัดการพิจารณาคดี และขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและลงโทษทางวินัยกับผู้ต้องหา โดยได้รับแจ้งผลการพิจารณา ดังนี้

(๑) สำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือ [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] แจ้งผลการตรวจสอบพฤติกรรมการ ข้อเท็จจริงและลงโทษทางวินัยว่าอยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง

(๒) สำนักงานอัยการภาค ๑ ได้มีหนังสือ [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] แจ้งผลการพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาฐานข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ ที่แก้ไขแล้ว และได้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนอผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ กรณีสั่งไม่ฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑

(๓) ตำรวจภูธรภาค ๑ ได้มีหนังสือ [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] แจ้งผลการพิจารณาว่า มีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของผู้ถูกร้อง และเมื่อวันที่

ได้ส่งสำนวนพร้อมความเห็นที่แย้งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาชี้ขาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของอัยการสูงสุด

๔) ผู้ร้องได้มีหนังสือลงวันที่ [REDACTED] ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอยุติเรื่องร้องเรียนเนื่องจากผู้ต้องหาได้เจรจาและชดใช้ค่าเสียหายในเรื่องดังกล่าวให้กับผู้ร้องแล้ว

๕.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปว่า

๑) สำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ [REDACTED] ของสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ระหว่างผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสียหาย และผู้ต้องหา ข้อหาข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้นั้น พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาและส่งสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี ซึ่งรับไว้เป็นสำนวน [REDACTED] โดยสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานีเห็นว่า คดีดังกล่าวผู้ต้องหาเป็นข้าราชการระดับสูงและเป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจ ถือเป็นคดีสำคัญตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงแต่งตั้งองค์คณะพิจารณาคดีดังกล่าว ซึ่งองค์คณะและอัยการจังหวัดปทุมธานีพิจารณาแล้วมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา

๒) ผู้ร้องและผู้ต้องหาได้ร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานีสั่งการให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมตามประเด็นในคำร้องขอความเป็นธรรมของทั้งสองฝ่ายและได้รับผลการสอบสวนเพิ่มเติมแล้ว ผู้ถูกร้องพิจารณาเห็นว่า พยานหลักฐานรวมถึงพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นพยานหลักฐานสำคัญในคดีไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ต้องหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา จึงมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และได้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนอผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑

๕.๓ ข้อเท็จจริงจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๓.๑ สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานีชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปว่า

๑) ได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธร [REDACTED] รายงานการสอบสวนคดีที่ [REDACTED] ไว้เป็นสำนวน [REDACTED] เลขรับที่ [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] ซึ่งอัยการจังหวัดปทุมธานี ได้มีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา แต่เนื่องจากเห็นว่าคดีนี้เป็นคดีสำคัญที่มีการนำเสนอข่าวทางสื่อมวลชนและเป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจ ทั้งผู้ร้องและผู้ต้องหาต่างมีหนังสือร้องขอความเป็นธรรม สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานีจึงได้เสนอสำนวนการสอบสวนให้ผู้ถูกร้องพิจารณา ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๐ ข้อ ๔๒ และข้อ ๖๕

/๒) ผู้ถูกร้อง...

๒) ผู้ถูกร้องได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมในข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นสำคัญที่จะใช้เป็นข้อพิจารณาที่มีความเห็นและคำสั่งเกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา โดยในระหว่างที่รอผลการสอบสวนเพิ่มเติมจากพนักงานสอบสวน ผู้ร้องได้มีหนังสือร้องเรียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน ตลอดจนมีหนังสือทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ซึ่งพนักงานอัยการได้เร่งรัดให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมมาโดยตลอด

๓) สถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ได้มีหนังสือ ที่ [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] และหนังสือ ที่ [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] ส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมในประเด็นสุดท้าย และสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานีได้มีหนังสือ [REDACTED] ลงวันที่ [REDACTED] ส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมไปยังสำนักงานอัยการภาค ๑ เพื่อพิจารณาต่อไป

๕.๓.๒ [REDACTED] ได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ [REDACTED] สรุปได้ว่า ขณะดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการสอบสวน สถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ได้รับผิดชอบคดีในช่วงเดือนธันวาคม [REDACTED] ถึงเดือนธันวาคม [REDACTED] โดยเมื่อวันที่ [REDACTED] พนักงานสอบสวนซึ่งเข้าเวรปฏิบัติหน้าที่ในวันดังกล่าวได้โทรศัพท์แจ้งว่า มีผู้เสียหายมาแจ้งความขอให้ดำเนินคดีกับข้าราชการอัยการ จึงได้ให้ลงบันทึกประจำวันรับแจ้งความไว้ และให้ส่งตัวผู้เสียหายไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาล [REDACTED] และให้มาพบในวันที่ [REDACTED] เพื่อให้ปากคำ แต่เนื่องจากในวันนั้น สถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ไม่มีพนักงานสอบสวนหญิง จึงสอบถามความยินยอมของผู้ร้องถึงการให้พนักงานสอบสวนชายสอบปากคำ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ หลังจากนั้นเมื่อมีพนักงานสอบสวนหญิง จึงให้เป็นผู้ถามปากคำเพิ่มเติม ต่อมา ได้เรียกผู้ต้องหามาแจ้งข้อกล่าวหาและขอให้ไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลศิริราช แต่ผู้ต้องหาปฏิเสธ จึงมีความเห็นควรสั่งฟ้องเสนอไปยังสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี ซึ่งได้สั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมหลายครั้งก่อนที่ [REDACTED] จะย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ที่สถานีตำรวจภูธร [REDACTED]

๕.๓.๓ [REDACTED] รองผู้กำกับการสอบสวน สถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ [REDACTED] สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมหลายประเด็น ได้แก่ การสอบปากคำผู้เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของหมู่บ้าน ซึ่งพนักงานสอบสวนมีหมายเรียกไปหลายครั้งแต่ไม่สามารถติดตามตัวได้ และสอบปากคำแพทย์ที่ตรวจร่างกายวันเกิดเหตุ รวมทั้งมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาตรวจเปรียบเทียบสารพันธุกรรม โดยในเบื้องต้นผู้ต้องหาปฏิเสธ แต่ต่อมาผู้ต้องหาเปลี่ยนใจขอเข้ารับการตรวจ ขั้นตอนดังกล่าวเกิดความล่าช้าเนื่องจากผู้เสียหายกับผู้ต้องหาโต้แย้งกันเรื่องภาระค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ แต่ต่อมาสามารถตกลงกันได้ โดยผู้ต้องหารับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด หลังจากนั้นประมาณ ๒ - ๓ เดือน

/พนักงาน...

พนักงานสอบสวนได้รับผลการตรวจ จึงส่งให้พนักงานอัยการเพิ่มเติม ผู้ถูกร้องมีคำสั่งไม่ฟ้องและส่งสำนวนพร้อมคำสั่งเสนอไปยังผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ เพื่อพิจารณา ซึ่งผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ มีความเห็นแย้งคำสั่งของผู้ถูกร้อง

๕.๓.๔ [REDACTED] อัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา ๑ สำนักงานอัยการภาค ๑ ได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ [REDACTED] สรุปได้ว่า สำนักงานอัยการภาค ๑ ได้สั่งให้พนักงานสอบสวนสอบสวนเพิ่มเติมหลายครั้ง เพราะการสอบสวนคดีล่วงละเมิดทางเพศแบบเดิม จะใช้วิธีชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ความน่าเชื่อถือของพยาน และบันทึกผลการตรวจร่างกายของแพทย์ แต่ปัจจุบันมีการนำหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาช่วยในการพิจารณาคดี และในคดีดังกล่าวมีการร้องขอความเป็นธรรมต่อพนักงานอัยการ ซึ่งทำให้คดีค่อนข้างล่าช้า เนื่องจากมีระเบียบให้พิจารณาโดยละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ความเป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย หากมีข้อเท็จจริงที่ต้องสอบสวนเพิ่ม ให้พนักงานอัยการสั่งพนักงานสอบสวนให้สอบสวนเพิ่มเติม ดังนั้น ความรวดเร็วในการสั่งคดีของพนักงานอัยการ จึงขึ้นอยู่กับผลการสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน สำหรับกรณีที่อัยการจังหวัดปทุมธานีกับตำรวจภูธรภาค ๑ มีความเห็นสั่งฟ้อง ซึ่งแตกต่างกับความเห็นของผู้ถูกร้อง เนื่องจากในเบื้องต้นผู้ต้องหาไม่ให้ความยินยอมในการตรวจเปรียบเทียบสารพันธุกรรม อัยการจังหวัดปทุมธานีจึงใช้หลักการสันนิษฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีมีผู้ไม่ยินยอมให้ตรวจพิสูจน์โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานเป็นผลดีกับอีกฝ่าย จึงมีความเห็นสั่งฟ้อง

๕.๓.๕ สำนักงานอัยการสูงสุดชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปว่า

๑) คดีดังกล่าวผู้ถูกร้องมีคำสั่งให้พนักงานสอบสวนสอบสวนเพิ่มเติม ๒ ครั้ง ครั้งแรกให้สอบสวนเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับภรรยาของผู้ต้องหา กับให้สอบสวนปากคำบุคคลซึ่งเป็น [REDACTED] ว่ารู้เห็นเกี่ยวข้องกับคดีดังกล่าวอย่างไร ส่วนครั้งที่สองให้สอบสวนเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) สอบสวนแพทย์ผู้ตรวจร่างกายผู้เสียหายว่า ขณะผู้เสียหายเข้าพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลนั้น ผู้เสียหายมีบาดแผลตามร่างกายและได้ถ่ายภาพไว้หรือไม่ อย่างไร ผู้เสียหายมีสภาพจิตใจเป็นอย่างไร มีสติ ความหวาดกลัว หรือความเครียด และได้พบจิตแพทย์หรือไม่ การตรวจร่างกายผู้เสียหายพบบาดแผลร่องรอย ฟกช้ำ ชีตช่วนจากการถูกใช้กำลังบังคับข่มขืนหรือไม่ การฉีกขาดเก่าของเยื่อพรหมจารีตามที่ตรวจพบนั้นหมายความว่าอย่างไร การร่วมประเวณีโดยความยินยอมและไม่ยินยอม การฉีกขาดแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร กรณีผู้ถูกข่มขืนมีสามีแล้ว ลักษณะบาดแผลจะเป็นอย่างไร การตรวจห้องปฏิบัติการปบน้ำอสุจินั้นสามารถบอกได้หรือไม่ว่าเป็นของบุคคลใด สามารถเก็บไว้รอการตรวจเปรียบเทียบกับผู้ต้องสงสัยได้หรือไม่ มีวิธีการอย่างไร และการตรวจไม่พบส่วนของอสุจิในหญิงที่ถูกข่มขืนหรือร่วมประเวณีเกิดจากสาเหตุใดได้บ้าง

/ (๒) สอบสวน...

(๒) สอบสวนบุคคลผู้โทรศัพท์แจ้งเหตุคดีดังกล่าวให้

ทราบ และสอบสวนพนักงานสอบสวนในคดีดังกล่าวเกี่ยวกับประเด็นการส่งตัวผู้เสียหายไปตรวจร่างกายหรือรอยเกี่ยวกับการถูกข่มขืนยังโรงพยาบาล และโรงพยาบาล และให้สอบสวนพนักงานรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่เกิดเหตุให้ได้ความว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุ ผู้เสียหายได้เข้าออกจากหมู่บ้านที่เกิดเหตุในเวลากี่โมง

(๓) ให้ตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ติดต่อกันในช่วงวันเวลาเกิดเหตุระหว่างผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และภรรยาผู้ต้องหา

(๔) ให้ผู้ต้องหาไปตรวจเปรียบเทียบสารพันธุกรรมเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับส่วนของน้ำอสุจิที่ตรวจพบในร่างกายผู้เสียหาย ซึ่งแพทย์ตรวจเก็บไว้เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทั้งให้แพทย์ตรวจว่าผู้ต้องหาเป็นหมันหรือไม่ กับให้สอบสวนแพทย์ผู้ตรวจร่างกายหรือสารพันธุกรรมของผู้ต้องหาเป็นพยานตามรูปคดี

๒) เมื่อได้รับผลการสอบสวนเพิ่มเติมในวันที่ แล้วผู้ถูกร้องมีคำสั่งเมื่อวันที่ ไม่ฟ้องผู้ต้องหาในฐานะข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ ที่แก้ไขแล้ว และเสนอผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ พิจารณาแล้ว มีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของผู้ถูกร้องจึงได้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นแย้งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาดต่อไป

๖. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาของผู้ร้องล่าช้าหรือไม่ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๖.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๘^๑ ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในการจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร และมาตรา ๒๔๘ วรรคสอง^๒ บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว ปราศจากอคติทั้งปวง ซึ่งสอดคล้องกับกติกา

ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and

/Political...

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

^๒ มาตรา ๒๔๘ วรรคสอง พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เทียบธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง และไม่ให้อำนาจเป็นคำสั่งทางปกครอง

Political Rights: ICCPR) ข้อ ๑๔^๓ ที่กำหนดหลักในการพิจารณาคดีของบุคคลทุกคนซึ่งต้องหาว่า กระทำผิดย่อมมีสิทธิที่จะได้รับหลักประกันขั้นต่ำโดยเสมอภาคที่จะได้รับการพิจารณาโดยไม่ชักช้า เกินความจำเป็น

๖.๒ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ [REDACTED] ผู้ร้องได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ภายหลังจากที่พนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์ไว้แล้ว ได้ดำเนินการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องก่อนจะสรุปสำนวนโดยมีความเห็นควร สั่งฟ้องผู้ต้องหา เสนอไปยังอัยการจังหวัดปทุมธานีเพื่อพิจารณา สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี ได้รับสำนวนไว้เป็นสำนวน [REDACTED] เมื่อวันที่ [REDACTED] โดยเห็นว่า ผู้ต้องหาเป็นข้าราชการระดับสูง และเป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจ ถือเป็นคดีสำคัญ^๔ จึงแต่งตั้ง องค์คณะพิจารณาคดีดังกล่าว ซึ่งองค์คณะและอัยการจังหวัดปทุมธานีพิจารณาแล้วมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา ประกอบกับผู้ร้องและผู้ต้องหา มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรม จึงเสนอสำนวนการสอบสวนให้ผู้ถูกร้อง พิจารณาตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓

เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานีได้มีหนังสือ ถึงสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] แจ้งว่า ผู้ถูกร้องได้พิจารณาสำนวนคดีดังกล่าวแล้วให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม ๔ ประเด็น และวันที่ [REDACTED] สำนักงานอัยการจังหวัด ปทุมธานีได้มีหนังสือถึงสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] อีกครั้ง แจ้งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน เพิ่มเติมตามความเห็นของผู้ถูกร้องอีก ๗ ประเด็น โดยให้ส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมในวันที่ [REDACTED] แต่พนักงานสอบสวนไม่สามารถส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมได้ทัน โดยสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ได้ส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมในประเด็นสุดท้ายให้สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ [REDACTED] และในวันเดียวกันสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานีได้ส่งผลการสอบสวน เพิ่มเติมไปยังผู้ถูกร้อง

/ต่อมา...

^๓ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ข้อ ๑๔ วรรค ๓ ในการพิจารณาคดีอาญา บุคคลทุกคนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดย่อมมีสิทธิที่จะได้รับ หลักประกันขั้นต่ำดังต่อไปนี้โดยเสมอภาค

๑) ๑)

๑) ๑)

(๑) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยไม่ชักช้าเกินความจำเป็น

^๔ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๔ บทนิยาม

ในระเบียบนี้

“คดีสำคัญ” หมายความว่า คดีที่มีความสำคัญโดยฐานความผิด โดยฐานะของผู้ต้องหา จำเลย หรือ ผู้เสียหาย คดีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพล หรือคดีที่ประชาชนสนใจ รวมถึงคดีประเภทอื่นหรือคดีความผิดบางประเภทที่รัฐมี นโยบายป้องกันและปราบปรามเป็นพิเศษซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดให้ถือปฏิบัติ

ต่อมาเมื่อวันที่ [REDACTED] ผู้ถูกร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐาน รวมถึงพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า ผู้ต้องหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา จึงมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในฐานะหมิ่นชู้กระทำความผิดซ้ำเราผู้อื่นโดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๗๖ ที่แก้ไขแล้ว สำนักงานอัยการภาค ๑ จึงได้มีหนังสือลงวันที่ [REDACTED] แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบ แต่ต่อมาผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ มีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของผู้ถูกร้อง จึงส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นแย้งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาดต่อไป

เมื่อวันที่ [REDACTED] ผู้ร้องได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอยุติเรื่องร้องเรียนเนื่องจากผู้ต้องหาได้ขอเจรจาและชดใช้ค่าเสียหายในเรื่องดังกล่าวให้กับผู้ร้องแล้ว

๖.๓ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า แม้ระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคดีในชั้นของพนักงานอัยการตั้งแต่วันที่สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี ได้รับสำนวนคดีจากพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร [REDACTED] ถึงวันที่ผู้ถูกร้องมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา จะใช้เวลาในการพิจารณากว่า ๑ ปี ๗ เดือน แต่ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยหลังจากที่ผู้ถูกร้องได้รับสำนวนคดีจากอัยการจังหวัดปทุมธานีแล้ว ผู้ถูกร้องมีความเห็นว่า การสอบสวนข้อเท็จจริงในคดีดังกล่าวยังไม่สิ้นกระแสความหรือไม่ครบถ้วน จึงสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ แต่ปรากฏว่าพนักงานสอบสวนไม่สามารถส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมให้ผู้ถูกร้องได้ทันภายในกำหนดเวลา เนื่องจากมีปัญหาติดขัดบางประการ และเมื่อผู้ถูกร้องได้รับผลการสอบสวนเพิ่มเติมจากพนักงานสอบสวนในวันที่ [REDACTED] แล้ว ผู้ถูกร้องได้พิจารณาและมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในวันที่ [REDACTED] ใช้ระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคดี ๑๙ วัน การดำเนินการของผู้ถูกร้องจึงเป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ แล้ว ในชั้นนี้ จึงยังไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประกอบกับผู้ร้องได้มีหนังสือขอยุติเรื่องร้องเรียนด้วยแล้ว จึงเห็นควรยุติเรื่อง

๖.๔ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า กรณีปัญหาตามคำร้องนี้ เกิดจากความกังวลของผู้ร้องว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม และผู้ร้องไม่ได้รับแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการภายหลังจากที่สำนวนการสอบสวนถูกส่งไปยังผู้ถูกร้อง ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจ และเคลือบแคลงสงสัยในการพิจารณาและการใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีว่าเหตุใดผู้ถูกร้องจึงยังไม่มีคำสั่งทางคดี ทั้งที่ระยะเวลาได้ล่วงเลยมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว ประกอบกับ จากการชี้แจงข้อเท็จจริง

ของผู้แทนสำนักงานอัยการภาค ๑ ยอมรับว่า กรณีคดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรมต่อพนักงานอัยการ การพิจารณาสิ่งคดีต้องใช้เวลาอันเนื่องมาจากต้องพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบและต้องมีการสอบสวนเพิ่มเติมตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ การสั่งคดีจะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับผลการสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน ดังนั้น เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว ที่ได้รับการรับรองไว้ ตามรัฐธรรมนูญและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง จึงเห็นควรเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ ต่อสำนักงานอัยการสูงสุดต่อไป

๖.๕ นอกจากนี้ ยังพบประเด็นในการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิง ในคดีเกี่ยวกับเพศ ในขั้นตอนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ดังนี้

๑) ขั้นตอนการตรวจร่างกาย ภายหลังจากผู้ร้องได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในเวลา ๑๖.๒๔ นาฬิกา ของวันที่ ██████████ แล้ว พนักงานสอบสวนได้ออกเอกสาร ใบบำส่งให้ผู้ร้องเดินทางไปที่โรงพยาบาล ██████████ จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้แพทย์ตรวจร่างกาย แต่ปรากฏว่า โรงพยาบาลดังกล่าวไม่มีการตรวจทางนิติเวช พนักงานสอบสวนจึงให้ผู้ร้องเดินทางกลับมาที่โรงพยาบาล ██████████ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้ร้องได้รับการตรวจร่างกายจากแพทย์โรงพยาบาล ██████████ เมื่อเวลา ๑๘.๓๔ นาฬิกา จึงเห็นว่า การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในเรื่องดังกล่าวไม่เป็นการอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศได้รับการตรวจร่างกายอย่างรวดเร็วที่สุดและขาดความรอบคอบ ในการประสานงาน

๒) การสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนชายเป็นผู้สอบปากคำผู้ร้องซึ่งเป็นหญิง และเรียกสอบถามในเหตุการณ์เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศหลายครั้ง ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจทำให้เกิดการละเมิดต่อผู้เสียหายซ้ำได้ และไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่ยืนยันว่ามีการให้พนักงานสอบสวนหญิง มาสอบปากคำผู้ร้องในกรณีนี้ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเคยมี ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติแล้ว ตามรายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๐๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒^๕

/๓) การส่งตัว...

^๕ ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๐๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒

ข้อ ๕.๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๓ ทวิ รวมทั้งคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ อย่างเคร่งครัด รัดกุม ตลอดจนระมัดระวังไม่ให้เกิดการละเมิดซ้ำ กรณีคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ดังนี้

๓) การส่งตัวผู้ต้องหาไปตรวจเปรียบเทียบสารพันธุกรรมตามคำสั่งสอบสวนเพิ่มเติมของผู้ถูกร้อง พนักงานสอบสวนแจ้งว่าเกิดความล่าช้าเนื่องจากผู้เสียหายและผู้ต้องหาโต้แย้งเรื่องค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑/๑^๖ กรณีที่จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ให้ส่งจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานอัยการสูงสุด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง แต่จากข้อเท็จจริง ผู้ต้องหากลับต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ดังนั้น จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีก

๗. มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการดังนี้

/๗.๑ ให้สำนักงาน...

๕.๑.๔ ในกรณีมีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้เสียหายหรือผู้เกี่ยวข้องในคดีได้รับผลกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจหรือมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจัดให้มีทีมสหวิชาชีพ และควรสอบถามปากคำผ่านนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ซึ่งเข้าร่วมการสอบปากคำนั้น

๕.๑.๕ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรแจ้งต่อผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงหรือเด็กให้ทราบถึงสิทธิในการร้องขอพนักงานสอบสวนหญิงเป็นผู้สอบปากคำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีอื่นใด

๕.๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรเพิ่มอัตรากำลังพนักงานสอบสวนหญิงหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงให้เพียงพอที่จะปฏิบัติงานประจำอยู่ในสถานีตำรวจทุกแห่งทั่วประเทศ ทั้งนี้ หากเกิดเหตุคดีความผิดเกี่ยวกับเพศซึ่งผู้เสียหายเป็นหญิงหรือเด็กในท้องที่ที่ไม่มีพนักงานสอบสวนหญิงประจำอยู่ ควรกำชับสถานีตำรวจทุกแห่งให้พิจารณาประสานขอพนักงานสอบสวนหญิงจากท้องที่ใกล้เคียงเข้าร่วมการสอบสวนด้วย

^๖ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๓๑/๑ ในกรณีที่ต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๓๑ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุหรือเอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

๖ ๑ ๖

๖ ๑ ๖

ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ตามมาตรา ๑๓๑ ให้ส่งจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

๗.๑ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาจัดให้มีระบบให้ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายสามารถติดตามความคืบหน้าสถานะสำนวนคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการ โดยการแจ้งความคืบหน้าควรมีรายละเอียดเพียงพอให้ทราบว่าการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนใด สิ่งที่ต้องการดำเนินการไปแล้ว และสิ่งที่ยังไม่ได้ดำเนินการ ตามนัยพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕

๗.๒ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณากำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา กรณีพนักงานอัยการใช้ระยะเวลานานในการพิจารณาสำนวนคดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรมตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้วยการกำหนดระยะเวลาการพิจารณาของอธิบดีอัยการภาคให้ชัดเจน หรือกำหนดแนวทางอื่นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕

๗.๓ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณากำหนดแนวทางร่วมกันในการให้พนักงานอัยการได้เข้าร่วมการสอบสวนหรือร่วมทำสำนวนสอบสวนในคดีที่ถือว่าเป็นคดีสำคัญตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตั้งแต่ในชั้นของพนักงานสอบสวน โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีการร้องขอ

๗.๔ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการ ดังนี้

๗.๔.๑) ออกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการส่งตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนประสานกับโรงพยาบาลที่ส่งตรวจก่อนออกเอกสารใบนำส่งเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดและล่าช้า โดยเฉพาะการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่ต้องเก็บวัตถุพยานจากตัวผู้เสียหายโดยเร็ว เพื่อมิให้พยานหลักฐานสูญหายหรือลดน้อยลง

๗.๔.๒) เพิ่มอัตรากำลังพนักงานสอบสวนหญิงหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงให้เพียงพอที่จะปฏิบัติงานประจำสถานีตำรวจทุกแห่งทั่วประเทศ และหากสถานีตำรวจพื้นที่ใดไม่มีพนักงานสอบสวนหญิงประจำอยู่ ควรกำชับสถานีตำรวจทุกแห่งให้ประสานขอพนักงานสอบสวนหญิงจากท้องที่ใกล้เคียงทำหน้าที่ในการสอบสวนในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศซึ่งผู้เสียหายเป็นหญิง

๗.๔.๓) กำหนดระเบียบสำหรับส่งจ่ายงบประมาณในการตรวจพิสูจน์หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑/๑ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อไป

๘. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๘/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จึงมีมติว่ากรณีตามคำร้องนี้ยังไม่ปรากฏการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

/ประกอบกับ...

ประกอบกับผู้ร้องมีหนังสือขอยุติเรื่องร้องเรียนด้วยแล้ว จึงให้ยุติเรื่อง แต่ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๗ ของรายงานนี้ ต่อสำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

